

hiše v starem zidovji pod zemljo našli, pravlica pravi, da tam je bilo nekdanje rimsko mesto, katero je Bog zavolj razujzdanega in mehkužnega življenja kaznoval, da se je v zemljo pogreznilo.

Ogled po svetu.

Kavkaz in njegovi stanovniki Čerkesi ali Adighé.

(Konec.)

Vede in umetnije niso med Čerkesi doma. Prebivavci Kubau-a in Daghestan-a niso imeli in nimajo svojega slovstva. Samo pesem in godba, tolažnici človeštva, še niste pobegnile pred gromom rusovskih topov. Pri priprostem narodu, kakor so Čerkesi, so pesmi predmet vse modrosti ljudstva, in spodbadek junaških početij. Ljubav do svobode in gostoljubnost ste v sercu vsakega Čerkesa globoko ukoreninjene. Da so gostoljubni, jim je na čast, in razodeva njih mirno družbenost. Vsakega popotnika, naj je reven ali bogat, nizkega ali visokega stanú, sprejmejo prijazno in ga posadijo na prvo mesto. Hišni gospodar se še le potem vsede, kadar mu gost velí. Gospodar je s svojo glavo porok, da se ptujcu v njegovi hiši nič žalega primerilo ne bode. Kar se smé Čerkesu dalje v čast šteti je to, da svojo ženo spoštuje. Čeravno je po koranu dovoljeno več priležnic imeti — zakaj častitljivega imena žene ne take babe niso vredne — vendar Čerkes Mahomedanca v tem ne posnéma.

Pri ženitvah gledajo na to, da sta ženin in nevesta enakega stanú. Za doto dajejo, kar imajo: dnarja, kónj, goved, ovác itd., in da dota domače lože stane, se k ženitvi zberó gostje z mnogoverstnimi darili.

Kadar je vse opravljeno, pelje ženin nevesto na svoj dom; v ta namen se pogovori s posli, da ga k nevesti spusté, ktera ga že v lepe ogrinjala zavita težko pričakuje. Kadar ženina zagleda, pa začne upiti in na pomoč klicati, ter se brani, kar se more; al zadnjič — se vé da — ženin zmaga, jo na konja posadi, in oddirja ž njo.

Po gostii se prične zunaj boj, pri katerem skoraj vsak kaj odnese; če koga v tem boji ubijejo, je to slabo znamenje novozaročenima. Komaj je zatonilo sonce, se že pripravljajo na ples. Kak star pevec igra na pljunko in prepeva lepe pesmi v čast novozaročenim in nazočim gostom. Mladina obojnega spola se vstopi razločena v dvé versti in začne plesati; med plesom pri vsakem skoku z rokami ploskajo in prepevajo, da se vse kadí. V hipu pa si eden mladenčev sprosi deklíno, — ploskanje, godba in petje preneha, in oči vseh so obrnjene le na nova plesavca.

Stara navada Čerkesov je tudi, da život mladih dekličev med desetim in dvanajstim letom zašijejo v jele novo kožo, katero nosijo do tistega časa, da jo ženin prereže s svojim nožem. Pravijo, da dekleta tako povite ostanejo lepe in da se njih život lepo zraša.

Domače življenje je kaj čudno. Tako, na priliko, mož svoje žene nikdar ne poljubi v pričo ptujih, in žaljivo je za moža, ako kdo po njegovi ženi in hčerah pobara. Mož se ne smé prikazati v družbo ženskih, pa tudi ženske ne v družbo možkih. Čerkes ima neomejeno oblast čez svojo ženo in svoje otroke; smé jih po svojem sklepu soditi ali celó umoriti, in nihče mu ne reče žal-besede. Nezvestobo ženstva kaznujejo na smert. Pa tudi ženske imajo svoje pravice. Če kak hudodelnik na begu priletí h kaki ženi in se je dotakne, mu preganjavec ne smé nič žalega storiti. Vpričo ženstva se maševati je ojstro prepovedano. Ako v dvoboju kaka skuštrana baba in v obličji odkrita ženska vmes skoči, jenja boj hipoma.

O vojski so ženske kaj serčne; možé naganjajo nad sovražnika, in včasih same meč in puško v roko vzamejo.

Otrok domá izrejevati ni navada, da se ne pomehkužijo. Za to si poišejo svoje odgojitelje (rednike), ki morejo biti sposobni v govorjenji, junaštvu in v orodji, in jih visoko časté. Odgojitelj odpelje otroka (fanta) večidel kmali po rojstvu, in tako vidijo starši svoje dete še le kot moža, ali

pa nikdar več. Precej po rojstvu leží dete 24 ur pod milim nebom.

Kadar po več letih odgojitelj v boji in govorjenji izurjenega vojnika na očetov dom pripelje, je velika pojedína. Povabijo vso žlahto, odgojitelja na glas hvalijo in ga obdarujejo; kot sorodnik ostane potem pri hiši svojega učenca, ki ga bolj ljubi kot svoje lastne stariše.

Méd in pelin.

* Pijavke in pa samopašni prijatli so si v tem podobni, da padejo raz človeka, ko so svoj namen dosegli; pijavke, ko so se kervi napile, samopašni prijatli pa, kadar ni ničesa več dobiti.

* Ako se ljudém svetuje, naj berejo v svojih lastnih sercih, se pač malokteremu priporoča dobro berilo, če je od zunaj tudi lično vezano.

* Hočeš hitro kaj doseči, le prav se plazi po kolenih.

* Kozé ližejo včasih zidovje prav pohotno; misliš morebiti, da ga imajo rade? Ko bi soli na njem ne dobile, bi se ga ne dotaknile. Tudi prilizovavci med nami so take kozé; le da se prilizujejo sedaj za to, sedaj za uno.

* „Kaj si bolan, prijatelj, da si tako klavern?“ — „Nisem še bolan ne, pa da ne zbolim, mi je rekel dohtar pol manj vina píti kakor sem ga dosedaj pil. Zatega voljo me serce tako boli, ker se bojim, da bi prav hudo ne zbolel.“

* Ljubezen je smodki (cigari) podobna; kolikor delj gori, toliko krajša prihaja.

* Rojstvo je stopnja v življenje; življenje je šola, v kateri se človek umreti učí; umiranje je ojstro izpraševanje ali eksamen v ti šoli; smert pa je spričálo, da je človek živel; kakoršno je to spričálo, dobro ali slabo, takošno je darilo na unem svetu.

* Cvetlica prave slave raste le na polji zaslúg.

* Smokva iz rok bogatina je kislejša kot lesnika iz rok ubogega.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Istre 15. okt. S. — Iz Volovske, čeravno enmalo zakasnjeno, Vam moram vendar povedati, da tudi tú kakor v Klani razglašajo zvonovi hvalo vašega mojstra Samasa-ta. Za novo cerkev v Voloski se je neutrudljivi gosp. župnik Alojzi Krajnec, v Klani pa častiti gosp. Kl. Marotti prizadjal napraviti novo zvonovje, za katero verlih faranov ni bilo treba dvakrat nagovarjati, da so z gosp. župnikoma vred donesli potrebnih pripomočkov. Hvala toraj, komur hvala gré za povelicanje časti Božje! — Naj o ti priliki zinem še besedico od prijetne okolice mesta vološkega, ki je dobro poldrugo uro deleč od Reke; čert ure od Voloske proti Iki Lovranski je selo (vas) Abacia, prav pozemeljsk raj, poleti in pozimi obdan z vedno zelenim lavorovim gajem in lepimi verti, med kterimi je posebnega pomina vreden oni gosp. Škarpa, znanega trgovca reškega; v tem vertu stoji krasno poslopje, da si človek komaj lepšega misliti more. V tem poslopji stanuje ban horvaški, kadar pride v Abacio.

Iz Ljubljane. Že unidan smo povedali, da berž ko se je zvedila vesela novica, da pridejo presvetli cesar in cesarica v Ljubljano, so sklenili deželni stanovi in mestna županija skerbeti za dostojne priprave slovesnega sprejema Nju Veličanstev. Za okinčanje mesta je bil izvoljen poseben odbor, ki je vzajemno določil, kaj naj se napravi tú, kaj tam. Če bi, kakor nektere mesta na Laškem, hotli za ta namen od ljubljanske mestne županije dovoljeni znesek po lirah imenovati, bi menda tudi mogli od kakih 40.000 lir govoriti, ne vštévši to, kar bojo deželni stanovi storili. Kakor tedaj že magistrat in deželni stanovi delajo po vsi svoji moči priprave, tako pa skerbé tudi že Ljubljančanje za dostojno unanje olepšanje svojega stanovanja podnevi in ob noči mestnega razsvetljenja, in ker narava v jeseni